

межпредметних зв'язків. Метою тренінгу є володіння конкретними навичками, кінцевим результатом — знання, вміння, володіння технологіями в конкретній галузі.

Технологія проведення міжпредметного (міждисциплінарного) тренінгу «Кошторисне планування» передбачає:

- презентацію теоретичної частини («Основи організації кошторисного планування в бюджетних установах»);
- виконання практичних завдань та їх перевірка;
- презентацію проблемної міні-лекції («Шляхи незаконного використання бюджетних коштів»).

Необхідно додати, що використання тренінгових технологій (міжпредметного/міждисциплінарного тренінгу) у навчальному процесі дозволяє поєднати теоретичні та прикладні дисципліни для ефективної підготовки бакалаврів за умови розв'язання відомих проблем, таких як: низька самомотивація студентів 3 курсу (небажання приймати участь у заходах, які не приносять жодних балів); відсутність простого механізму доступу до матеріально-технічного забезпечення (папір, друк, маркери, кава-брейк); відсутність аудиторії, придатної для проведення тренінгу та застосування інших методів активного навчання. Розв'язання цих та інших проблемних питань дозволить, у подальшому, ефективно виявляти обдаровану молодь, зацікавлену в науковому розвитку.

Гузік Т. А., канд. пед. наук, доцент,
завідувач кафедри іноземних мов ФЕФ

ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІННОВАЦІЙНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Характерною рисою сучасних змін у сфері освіти України, зокрема її цілей, які співвідносяться із глобальними завданнями, є створення умов для більш повного, особистісно- та соціально-інтегрованого результату — продуктивної адаптації людини в соціальному світі. У якості загального визначення такого інтегрального соціально-індивідуально-поведінкового феномену, як результату освіти в сукупності мотиваційно-ціннісних, когнітивних складових і виступило поняття «компетенція/компетентність».

На нашу думку, слід диференціювати поняття «компетенція» і «компетентність». Перше з них охоплює деякі внутрішні, потенційні, приховані психологічні структури: знання, уявлення, програми (алгоритми) дій, систем цінностей і відносин, які потім виявляються в сукупності компетентностей людини, які розгля-

даються нами як інтелектуально- й особистісно-обумовлений досвід соціально-професійної життєдіяльності людини, який ґрунтується на індивідуальних знаннях.

Стосовно типології компетенцій сучасної сформованої людини як особистості та фахівця, варто зазначити класифікацію, схвалену Радою Європи, яка диференціює п'ять магістральних груп компетенцій, якими повинні володіти молоді європейці, а саме:

— *політичні і соціальні компетенції*, такі як здатність брати на себе відповідальність, мирним шляхом вирішувати конфлікти, брати участь у прийнятті групових рішень, у підтримці та розвитку демократичних інститутів тощо;

— *компетенції, пов'язані з життям у багатокультурному суспільстві*. З метою запобігання проявів расизму і ксенофобії, клімату нетолерантності, освіта повинна забезпечити молодих людей міжкультурними компетенціями, такими як прийняття розходжень у поглядах, повага до інших і здатність жити з людьми інших культур, мов і релігій;

— *компетенції, що відносяться до володіння (mastery) усною і письмовою комунікацією*, особливо важливі для роботи і соціального життя, з акцентом на те, що тим людям, які не володіють ними, загрожує соціальна ізоляція. У цьому ж контексті комунікації більшої значущості набуває володіння кількома мовами;

— *компетенції, пов'язані зі зростанням інформатизації суспільства*, — володіння інформаційними технологіями та їх застосування, способами критичного судження стосовно інформації, розповсюджуваної масмедійними засобами і рекламою;

— *здатність вчитися впродовж усього життя* — це основа безперервного навчання у професійному і соціальному середовищі.

За умов перетворення компетенцій на актуальні компетентності останні будуть визначатися наступними характеристиками: а) готовність до прояву компетентності (мотиваційний аспект); б) володіння знанням змісту компетентності (когнітивний аспект); в) досвід прояву компетентності в різноманітних стандартних і нестандартних ситуаціях (поведінковий аспект); г) відношення до змісту компетентності та об'єкту її застосування (ціннісно-смысловий аспект); г) емоційно-вольова регуляція процесу і результату прояву компетентності.

У вищих навчальних закладах України проводиться активна робота із впровадження інноваційних методів навчання, одним із завдань яких є формування конкурентоздатного фахівця, який володіє системою вищезазначених компетентностей. У ракурсі вищої економічної освіти, вважаємо, що інноваційні методи навчання пови-

нні стимулювати у студентів економічних спеціальностей розвиток системних уявлень про механізм прийняття і реалізації рішень щодо власної професійної діяльності, впливати на формування навичок самостійного аналізу соціально-економічних проблем.

Однією з відмінних рис, яка забезпечує інноваційність сучасних методів навчання, є їх інтерактивний характер. Використання інтерактивних методів навчання для підготовки студентів економічних спеціальностей дозволяє визначити їх індивідуальні та колективні здібності, ступінь підготовленості до професійних вимог, розвинути навички вирішення проблем, наглядно презентуючи реальну ситуацію, визначити можливі стратегії власних дій, вивчити складові змодельованої проблеми, виявити найважливіші з них та відпрацювати її комплексне поетапне рішення в імітаційному режимі. Емоційний аспект інтерактивних форм навчання підвищує зацікавленість учасників у навчальному процесі.

Поряд із інтерактивними формами підготовки студентів (проведення тренінгів, ділових і професійних ігор, кейсів, практичної роботи з документами) співіснують традиційні: проведення лекцій, лабораторних робіт, семінарів, тощо. Іноді зазначені форми навчання протиставляються одна одній. На нашу думку, слід не відмовлятися від традиційних форм навчання, які спрямовані переважно на запам'ятовування інформації, а доповнювати їх новими тренінговими технологіями. Такий синтез дозволяє підвищити якісний рівень підготовки студентів, надаючи їм фундаментальних знань, розкриваючи інтелектуальний та творчий потенціал, допомагає перетворювати набуті в процесі навчання компетенції на актуальні професійні та особистісні компетентності.

*Дегтярьова Н. В., канд. екон. наук, доц.,
кафедра фінансових ринків*

ТРЕНІНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У СИСТЕМІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

В останні роки при підготовці фінансистів дисципліну «Фінансовий ринок» віднесено до вибіркових дисциплін. При цьому вдвічі було скорочено кількість годин на проведення практичних занять. В умовах чітко визначеної системи підсумкового модульного контролю знань студентів це ускладнює вивчення дисципліни, бракує часу для того, щоб надати студентам можливість поєднувати отримані теоретичні знання з навичками практичного вирішення проблем, формування ринкового мислення. Все це заважає якісній підготовці фахівців.